

נראדה אור

שביעי של פסח תשפ"א

גליון ס שנה ב

מאור רב"ק מלעכוויטש קודינע

דברות קודש

שירת הים - גילוי עליון של נקודת האמת שבנשמות ישראל

באצבע זה א-לי, ענין הראות באצבע מורה על גילוי אור ה' בנפשם בתכלית האמת, עד אשר נתבטלו כל רצונותיהם לתשוקת נפשם לידבק בהשם יתברך, וכנאמר בתפלה זה א-לי ענו ואמרו ה' ימלוך לעולם ועד, כי מגודל הגילוי וההארה בנקודת אמת היה כל רצונם שתעמוד בלבם לעולם הארת מלכותו יתברך באמת הברורה כאשר מאיר עתה בלבם.

ולכך אמר הקב"ה למלאכים בואו וראו את השירה, היינו אותם מלאכים אשר אמרו אל יבא שכולו שקרים, הראה להם השם יתברך גודל נקודת אמת שזכו ישראל באמירת השירה, אשר נולד זה בלבם מכח הרצונות והגעגועים לעבודת ה' באמת, שבערו בנפשם בהיותם בגלות ולא היו יכולים לעבוד יוצרם בדבקות אמיתית, כיון שראו את ישראל פתחו אף הן ואמרו ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ, ארץ מלשון רצון כנ"ל, היינו אדיר שמו יתברך ברצונות עמו ישראל לבוא לעבודת אמת, שעל ידי זה זוכים לנקודת אמת בעבודתם, וכן איתא במדרש (שמ"ר כג, א) אז ישר משה ה"ד (תהלים צג, ב) נכון כסאך מאז, אמר רבי ברכיה מסום רבי אבהו אף על פי שמעולם אתה לא נתיישב כסאך ולא נודעת בעולמך עד שאמרו בניך שירה, היינו שבאותה שעה הודו המלאכים על בריאת האדם בראותם נקודת האמת שהשיגו ישראל.

וזהו ביאור דברי הגמ' וכיצד אמרו שירה, כלומר באינו מדרגה עמדו באמירת השירה, יש מן התנאים שסוברים שענו אחר משה רבינו, כי מכחו זכו לייחד לבבם באמת להשם יתברך, אמנם רבי נחמיה סבר שמשם פתח ואוי יחד כולם הודו ואמרו שירה להשם יתברך, וכלשון רש"י שרתה רוח הקודש על כולם וכוננו יחד את השירה ככתבה, והוא מורה על אשר מכח משה רבינו זכו לביטול גמור להשם יתברך מתוך נקודת אמת, אשר רק מכח זה זכו לכיון ברוח הקודש לדבר אחד, כדאיתא בתוס' (כתובות י"ה א"ו) שבשני בני אדם אין אומרים מיגו כי אין אחד יודע מה בלב חברו, ואך מתוך ביטול אמיתי להשם יתברך היו יכולים לאמר כולם דבר אחד בשירתם.

ועוד הוסיף ר"י הגלילי ואמר וכיצד אמרו שירה, היינו באיזה מדרגה אמרו, עולל מוטל על ברכי אמו ותינוק יונק משדי אמו, כיון שראו את השכינה עולל הגביה צוארו וכו' ואמרו זה א-לי ואנוהו, כי העוללים יונקים אין בהם דעת לבוא בלבם פניות ורצונות זרים, ובדואי זכו לגילוי כבודו יתברך בנפשם מתוך דבקות עצם הנשמה בהשם יתברך בתכלית האמת, ומה נדע כי אף כל ישראל עמדו באותו זמן בביטול גמור להשם יתברך באמת ללא שום פניה ורצון אחר.

ולכך נקבעה הזכרת יציאת מצרים בברכת אמת ויציב בשחרית ובאמת ואמונה בערבית, כי בצאת ישראל ממצרים זכו לגילוי נקודת אמת בתשוקת נפשם להשם יתברך, ומה נמשך בהם כח לכל הדורות לידבק בהשם יתברך באמת, ולהאיר בנפשם אור אמונת ה', כדאיתא בזוה"ק כי אמת ואמונה תרין רעין דלא מתפרשין, ובגילוי נקודת אמת שבלב זוכים להכיר מציאותו יתברך מציאות האמיתית שבבריא.

יעזור השם יתברך שנוכה לטהרת הלב לעבדו באמת ולהאיר נפשנו בבהירות האמונה, ובזכות האמונה נוכח לאור הגאולה במהרה בימינו.

אמנם ענין זה הוא מעבודות קשות שבמקדש, לטהר הלב יותר ויותר בעסק התורה והמצוות כל אחד לפי מדרגתו, ובעת שמתבונן האדם כמה רחוק הוא מעסק התורה והמצוות מתוך נקודת אמת נשבר לבו בקרבו ונדמה בעיניו כי עבודתו הבל וריק ח"ו, כאשר אינה מתוך נקודת הלב הפנימית, אמנם שבירתו זו היא טהרתו, כי מחשבה ורצון זה אשר משתוקק לידבק בתורה ומצוות בטהרת הלב מצטרפים למעשה, ונחשב לו כאילו עסק בעבודתו מתוך רצון אמיתי לידבק בהשם יתברך.

כדאיתא באוהב ישראל (פ' שמיני ד"ה אפ"ה) בביאור דברי המשנה (אבות א, א) אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס, וז"ל דשמעון הצדיק בא לורז אותנו דעבודת האדם לפי מה שיכול על כל פנים יהיה באמת בלב שלם ובנפש חפצה, ולא יהיה כמצות אנשים מלומדה רק לקיים רצונו יתברך ככל האפשרי, ומה שאין בכוחו והשגתו לעשותו ישלים ברצונו הטוב, היינו במה שחושק וכוסף מתאוה לעשות יותר ויותר בפועל ממש, וזה הרצון הטוב נחשב לפני יתברך כמעשה ממש, כי הוא יתברך יודע מחשבות האדם והשגתו שכל מה שבכוחו הוא עושה בלב שלם, ועל היתר מכוחו הוא כוסף ומתאוה, ועל כן מצרף השם יתברך מחשבתו הטובה למעשה ממש, כי הוא יתברך יודע האמת שאם היה משיג יותר ויותר היה עובדו גם כן יותר ויותר, עכ"ל.

ולא זו בלבד שמצרף הקב"ה רצונו למעשה, אלא שעל ידי רצונו ותשוקתו לעבודת ה' בלב שלם ודאי יזכה לבוא לדרגת העבודה בטהרת הלב לשמו יתברך, כמדויק בדברי חז"ל לעולם יעסוק אדם בתורה ומצוות שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה, היינו שהעוסק בתורה ומצוות שלא לשמה מתוך רצון לבוא ללשמה, הרי שרצון זה הוא תוך ופנימיות עבודתו, ו'מתוך' זה הבעור בפנימיות לבו כאשר עדיין לא זכה לטהרת הלב בעבודתו, ויזכה השם יתברך לבוא לעבודה לשמה.

בדברים אלו יתבראו דברי המדרש אמת אומר אל יבא שכולו שקרים, ולא יבוא לתכלית העבודה להיות מתוך נקודת אמת, אמנם ברצונו יתברך להיטיב לברואיו ובגודל אהבתו לעם קרובו, הרי הוא מקבל נחת רוח מעבודתם אף אם אינה בתכלית האמת, על ידי שיש בהם רצון ותשוקה לנקודת אמת, אשר בזה נחשב כאילו עסקו בתורה ומצוות בשלמות האמת, נטל אמת והשליכו לארץ הה"ד ותשלך אמת ארצה, ארץ מלשון רצון כמאמר רז"ל (ב"ר ה, ה) למה נקרא שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה, היינו שעל ידי הרצון לנקודת אמת נחשבת העבודה כאילו נעשית באמת.

אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה מה אתה מבזה תכסיס אלטיסיייה שלך, כלומר כיון שהקב"ה חותמו אמת, כיצד יבזה חותמו בכך שיקבל רצון מעשים שלא נעשו בדבקות אמיתית בפנימיות הלב, אמר להם הקב"ה תעלה אמת מן הארץ הה"ד אמת מארץ תצמח, היינו שרצון זה אינו רצון גרידא, אלא מכח רצון זה יעלה ויזכה לטהר לבו לעבודה באמת, והאמת שמתוך הרצון תצמח להיות המעשים בנקודת הלב האמיתית.

הנה בעת שעברו ישראל ביבשה בתוך הים זכו לגילוי אלקותו יתברך באופן נעלה ביותר, עד שאפילו שפחה הראתה

בגמרא (סוטה ל) ת"ר בו ביום דרש רבי עקיבא בשעה שעלו ישראל מן הים נתנו עיניהם לומר שירה, וכיצד אמרו שירה כגדול המקרא את ההלל והן עונין ראשי פרקים וכו', רבי נחמיה אומר כסופר הפורס על שמע בביהכ"ס שהוא פותח תחילה והן עונין אחריו. ובהמשך הגמרא ת"ר דרש רבי יוסי הגלילי בשעה שעלו ישראל מן הים נתנו עיניהם לומר שירה, וכיצד אמרו שירה עולל מוטל על ברכי אמו ותינוק יונק משדי אמו, כיון שראו את השכינה עולל הגביה צוארו ותינוק שמוט דד מפיו ואמרו זה א-לי ואנוהו.

ויש לדייק בלשון ר"י הגלילי וכיצד אמרו שירה, שבשטות כונתו לבאר באיזה אופן אמרו שירה וכמחלוקת התנאים לעיל, ומהו שאמרו עולל מוטל על ברכי אמו וכו', שאינו מבאר כיצד אמרו שירה אלא מי אמר השירה.

ובתוס' (שם ד"ה ר"מ) הביא דברי התוספתא שאותן המלאכים שאמרו (תהלים ח, ה) מה אנוש כי תזכרנו, אמר להן הקב"ה בואו וראו את השירה, כיון שראו את ישראל פתחו אף הן ואמרו (שם, פסוק ב) ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ, ויש לבאר מה מעלה גדולה יש בשירה אשר עבור זה הודו המלאכים על בריאת האדם, ושכחו להשם יתברך על אשר על ידי האדם נעשה שמו אדיר בכל הארץ.

ביאור הענין בהקדם דברי המדרש (ב"ר פ"ה ט, ה) אמר רבי סימון בשעה שבא הקב"ה לבראות את האדם נעשו מלאכי השרת כיתים כיתים וחבורות חבורות, מהם אמרו אל יבא ומהם אמרו יבא, הה"ד (תהלים פ"ה, יא) חסד ואמת נפגשו צדק ושלוש נשקו, חסד אומר יבא שהוא גומל חסדים ואמת אומר אל יבא שכולו שקרים וכו', מה עשה הקב"ה נטל אמת והשליכו לארץ, הה"ד (דניאל ח, י) ותשלך אמת ארצה, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע מה אתה מבזה תכסיס אלטיסיייה (חותם) שלך, תעלה אמת מן הארץ, הה"ד (תהלים שם, פסוק יב) אמת מארץ תצמח, וכבר עמדו המפרשים בביאור ענין השלכת אמת ארצה ועלייתה מן הארץ.

הביאור בזה, הנה ידוע כי עיקר תכלית עבודת איש יהודי שידבק עצמו תמיד בתורה ומצוותיה, באופן שתהא עבודתו מיוחדת בכונה זכה וטהורה להשם יתברך, בלא מחשבות פניות וגאות ואף לא מתוך מצות אנשים מלומדה, ולא יעלה על לבו מחשבת גמול ותקווה שתבוא לו טובתה הנאה בעוה"ז מעבודתו, ואף לא לשם שכר טוב בעוה"ב, כי אם ברצון אמיתי לעשות נחת רוח ליוצרו שאמרו ונעשה רצונו.

בענין זה יש כמה וכמה מדרגות, הגרוע שבהם הוא הלומד על מנת לקנטר אשר אמרו חז"ל כי נח לו שלא נברא, למעלה ממנו הלומד על מנת שיתכבד בתורתו, אשר אמנם אינו חמור כ"כ, אבל ודאי העובד את יוצרו בכל עת במחשבה זו לא תעלה עבודתו לנחת רוח לפני ה', ואף הלומד ומקיים רק בכדי שיזכה לחיי עוה"ב אין עבודתו בשלמות, ומבטל בזה מצות אהבת ה' אשר נצטוונו בה כמה פעמים בתורה, וכדרשת חז"ל עשה מצותי מאהבה, ותכלית המדרגות בזה שעוסק האדם עשה ומצוות בדבקות אמורה בהשם יתברך בביטול כל רצונותיו ותשוקותיו לרצונו יתברך, והיא מדרגת צדיקי אמת אשר השלימו נפשם להשם יתברך בעבודתם.

עמודי אור

הרה"ק רבי חיים מצאנז זי"ע בעל 'דברי חיים' כ"ה ניסן תרל"ז

איילי הצדק יודעים

עבודתו בקודש מן הנוראות היתה, שעות ע"ג שעות עמד בתפילתו בהתלהבות עצומה ובשאגות עד לב השמים תוך שכל גופו מרטיט ולא שת לבריאותו וכוחותיו כאמור. אחד ממשמיו בקודש תיאר פעם תפילת מעריב של אחת מלילות החול השגרתיים: רבינו היה סובל יסורים גדולים על רגלו ל"ע, ולפעמים היו היסורים גדולים שהיה מוכרח לתמוך עצמו בשני אנשים בכניסתו לביהמ"ד, וכשהיה רבינו בראש סמוך לפתח של הביהמ"ד זרק רבינו את שני האנשים והתחיל לרוץ על מקומו כפורח באוויר ואמר שיר המעלות וצעק "בלילה שירה עמי תפלה לא-ל חיי". וכתוב שם שכל מי שראה זאת, ראה שיש בורא לעולם.

עבודה גדולה היתה לרבינו בתפילות וברכות שאדם דש בעקביו, סיפר **כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א**, כי חו"ה הנה"ק רבי שלום אב"ד נאראל זי"ע טייל פעם עם חתנו הגה"ק רבי שמואל אהרן מקארטשין זצוק"ל - שהיה מגדולי אותו הדור ומחשובי הגאונים תלמידי הרה"ק מצאנז - על יד ביתו של הרב מצאנז ושמועו שהרה"ק מתפלל בקולות וברקים. אמר לו חותנו: אל תדמה בנפשך כי רבינו מתפלל כעת לא כי אלא רבינו אומר כעת ברכת 'אשר יצ'.

אמונת אדם נוטרת

מידי לילה טרם עלות רבינו על יצועו היה משנן את שלוש עשרה העיקרים ולעיתים קרובות תיקף שהיה מתחיל לומר אני מאמין היה אומר לעצמו חיים די פאפסט זך, די גלייבסט נישט טאקע - חיים, הנך מרמה עצמך, אינך מאמין עדיין באמת, כך, לילות רבים היה חוזר ומשנן אני מאמין משך כמה שעות, עד שהרגיש בנפשו הארת האמונה.

כן העידו מקורביו שמדי יום לפני התפילה היה אומר אני מאמין בדביקות והתלהבות עצומה ובמהלך היום היה לו קביעות של לפחות ג' פעמים לאמירת 'אני מאמין'.

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א תחת אחד השיחים, שהעיד חו"ה הגה"ק **מנאראל** זצוק"ל על יהודי מהעיר נאראל שהיה פעם אצל הרה"ק מצאנז ובאותו הזמן היה צורך להקדיש סכום מופלג לצדקה, ואמר שמי שייתן לו הסכום מבטיח לו את העולם הזה ועולם הבא שלו, נחפז האיש - שהיה עשיר מופלג והביא לרבינו את צרור הכסף, וקבל הבטחת עוה"ו ועוה"ב, כשיצא מהחדר הק' אמר לו אחד מרעיו, הבטחת עולם הבא של רבינו אכן 'עסק' הוא מי ימלל גדולו, אבל עולם הזה מה צורך יש לך - עתיר נכסים כמון, בעולם הזה של רבינו, וכי צורך לך בית ריקם מכל וכל כרבינו? נמלך העשיר בדעתו ונתן לרעו את הבטחת העוה"ו שקיבל מרבינו, וסיפר הגה"ק מנאראל שעוד הכיר את האיש הלו, כי לא עברו ימים מרובים והלה ירד מנכסיו, **אשריך בעולם הזה...**

ונודעו מפחד ה' והדר גאונו. מקובל, שכשגמר רבינו בדעתו שהקדוש מראפשיץ יהיה רבו נסע לראפשיץ לשב"ק אבל הקדוש לא היה בעירו באותה העת, הלך רבינו לבית הרב מראפשיץ והיה שם בנו - הרה"ק ר' אליעזר מדזיקוב שהתכונן לנסוע אל אביו הק' לשב"ק, ביקש רבינו להצטרף עמו ונענה הרה"ק מדזיקוב בתנאי שיתן את דמי הנסיעה, ברצותו לראות האם חפץ הוא באמת לראות פני הקדוש מיד נתן לו רבינו ר"כ ויצאו לדרך, בדרך עמדו פוש באיזה אכסניה על אם הדרך והתפלל רבינו תפילת ערבית בהתלהבות עצומה כדרכו בקודש, חשש הרה"ק מדזיקוב שמה לא ימצא חן בעיני אביו הק' עבודה זו, אבל בהיות שכבר נתן לו ממון על הנסיעה, לא רצה לומר לו שלא יבוא, רק זאת בקש מרבינו שלא יאמר לאביו מי הביאו אליו, ביראתו מפני אביו כשיראה אופן תפילתו של רבינו, אך כאשר בא לפני הקדוש ושאלו מי הביאו הנה השיב תיכף שבנו רבי אליעזר הביאו, ושיבח הרב מראפשיץ את בנו מאד על הביאו אליו את רבינו.

תעיד העובדה הבאה על גודל עבודתו של הקדוש מצאנז מחד, ועל רוב הערצתו של רבו אליו: בתפילתו של רבינו היה נוהג רבות לרקוע ברגלו מרוב דביקות, ורגלו השמאלית היתה מאז שנות צעירותו חולנית ומלאה חבורות, ואילו רבינו לא היה שת ליבו לכך והיה רוקע גם ברגלו זו, כמובן שעובדה זו החמירה יותר את מצב רגלו של רבינו, פתה אופה הרבנית הצדקת - שחששה לשלום בעלה הגדול - אל רבו הק' מראפשיץ בבקשה שיאמר לבעלה הקדוש שלכה"פ לא ירקע ברגלו השמאלית, השיב לה הרה"ק מראפשיץ: 'באם יודע היה באיזה רגל הוא רוקע, כלום הייתי נתן לו להמשיך בעבודתו זו?!', ואיך פירושו זיל גמור...

תורת חיים

בשנת תק"ץ נתמנה לרב אב"ד דק"ק צאנז הסמוכה לעיר הגדולה קראקא ומאז פקיע שמה בכל רחבי אירופה כנאון עצום ובכל השאלות והפולמוסים שהתעוררו בדורו בקשו גדולי ישראל - חסידים כמתנגדים את דעת קדשו.

ידוע במיוחד איסורו החמור של רבינו באכילת מצות מכונה שאור כנבור חלציו ויצא ככרף חצו לאסור את מצות המכונה שהתחדש באותם השנים, היתה זו מחלוקת אדירה בין גדולי אותו הדור, ובראשם הגאון האדיר רבי יוסף שאול נאטאנון זצ"ל אב"ד לעמבערג רבתי שנקט להחרי, לעומת גיסו הגאון רבי מרדכי זאב איטינגא זצ"ל והגאון רבי שלמה קלוגער זצ"ל שהיו מראשי האוסרים, כמובן שבאותו הדור שררה מבוכה כדת מה לעשות בין שני הרים גבוהים אלו. המבוכה הגיעה לשולחנו של רבינו ובתשובה שכתב בענין זה (ש"ת ד"ח סי' כ"ט) לא האריך רבינו בצדדי האיסור וההיתר אלא כתב 'אולם גם לדעתי הרבה טעמים על פי דין לאיסור אך הם כמוסים אתי כאשר כן קבלתי מפי מו"ח ז"ל שבכמות אלה הדברים אין גלגות הטעם רק לפסוק הדין בהחלט והשומע ישמע וגו' ולכן בדרך החלטת אני אומר כי העושה מצות על כלי זה הוא חמץ גמור'. למרות שפסקו של רבינו נכתבה ללא שום טעם ואילו שאלה זו צדדים רבים לה כניתן לראות באיגרותיהם של גאוני הדור, ונתקבל פסק זה בכל רחבי פולין גאליציה והונגריה כפסק אחרון שאין עליו עוררין, ומני אז נוהרים כל החסידים במצות עבודת יד דייקא.

כמו"כ עמל רבות על טהרתם של כלל ישראל, ובירר וליבן את הסוגיות הקשות שבמקוואות בגאונות ובהירות מופלאה כדרכו. חיבור שלם יצא מכתבי רבינו בסוגיא זו לבדה, וגם בענינים אלו התקבלו פסקיו ברבים מקהילות ישראל כבתראה שהלכה כמותו. ככלל בכל סוגיות הש"ס הניף ידו לאסוקי שמעתא איליבא דהלכתא בבהירות ובעמקות נפלאה, יעידו על כך כמאות עדים תשובותיו הגאונות בכל חלקי התורה, נוסף על ידיעותיו העצומות בכל חלקי הפרד"ס האחרים, **שלא הניח אחריו בתורת משה ללמדה כלום...**

אבל, הפליא הגאון רבי מאיר אריק זצ"ל, כי למרות גדולתו ושקיעתו האדירה בתוה"ק, שלט רבינו במוחו לכל יעלה בליבו מחשבת תורה בעת הלימוד, והוסיף לספר בענין זה, שאיש אחד סיפר לפני הרה"ק מוהר"ד מבעל זי"ע שרבינו התאנה פעם באומרו 'מה יהיה עם החטאת נעורים', נענה הרה"ק להאי נגרא כי חטאת נעוריו היתה שפעם אחת יישב רמב"ם מוקשה באמצע תפילת שמו"ע, וקרא לו חטאת נעורים מפני שמאותו זמן לא היה לו כדבר הזה שוב!

דער צאנזער רב, נקרא רבינו בהערצה בקרב רבבות אלפי בני ישראל, יושבי גאליציה המערבית, שמו הק' מוזכר ברטט בקרב דורות של חסידים שצמחו וגדלו בערוגתו ולאורו. אמת, לא רק בקרב חסידים היה גדול שמו, ולא רק באזור גאליציה שם חי ופעל, הרטיט זכרו נימ לב, כי אם בכל רחבי אירופה המזרחית - מקום מושבם של כעשרה מיליון יהודים שמע עבודתו וגדולתו הגיע ורבים וטובים נסעו להסתופף בצלו אף מפולין ורוסיה, המפורסם אולי מבין אלו - היה הרה"ק רבי **שמואל מסלאנימא זי"ע** שהיה נוסע אליו - עוד בחיי זקנו הרה"ק רבי אברהם זי"ע ומתבטל בפניו כתלמיד לרבו, אף בקרב שאר החסידים אשר ברחבי רייסין וליטא היה גדול שמו, מלבד גדלותו העצומה בתורת הנגלה ובקיאיותו העצומה בכל חלקי התורה שהביאה את כל בני דורו להריץ אליו שאלות בכל הדבר הקשה, כשתשובותיו נכתבים בגאונות נפלאה ובקיאיות מבהילה בכל חלקי התורה ונתקבלו כפסק אחרון שאין עליו עוררין.

אף הביטו אליו בציפיה לפסוק פסקים 'שמיים' והרה"ק בעל **החידושי הרי"ם** מגור זי"ע בתשובותיו (אה"ע"ו סי' ל"ז) כתב אליו בנוגע לאשה שהיתה נשואה זה עשור ולא זכתה לזש"ק ל"ע, והיה דין ודברים בין רבינו להחידושי הרי"ם האם יגרש הבעל את אשתו, ובתוך הדברים כתב אליו הרי"ם מה שמסופר במדרש רבה (ש"ש א, א), על מעשה דומה, שבאו לרשב"י שיסדר להם גט ורבי שמעון המשיך להם ישועה, ומסיים הרי"ם: 'ויותר טוב **שיפעלו בתפילתו שיפקו ה' אותם כעובדא דרשב"י** במדרש הנ"ל, והיה זה שלום', מיותר לציין שאחרי 'פסק' זה נפקד אברך זה בזש"ק, ומי לנו כהחידושי הרי"ם - מתלמידי קאצק, מקום אשר דברים אלו לא 'תפסו מקום' בלשון המעטה... ומכל מקום ידע והכיר ברום מעלת תפילותיו של רבינו.

קשה היא המלאכה לשרטט במילים כה ספורות פועלו של צדיק משך קרוב לשמונים שנה, ובפרט שכה רב ישנם בכתובים מנכדי ותלמידיו, ונסה לשרטט במידת האפשר ובמסגרת המקום המוגבל, את אשר נוכל ללמוד מקורות חיים הנאדרים של האי קודש הקדשים.

פרי עץ חיים

טאריניגראד העיר, זכתה ונבחרה להאיר באור החיים את עולמו השפל, כשנולד בה רבינו בשנת תקנ"ז לאביו הגאון והצדיק רבי אריה לייביש, ולאמו הצדקת המפורסמת מרים. כפי המקובל כשנולד רבינו נסע אביו ללובלין לשאול באורים ותומים אצל הרה"ק החוזה **מלובלין זי"ע** מה שם יתן לו, והשיב הרה"ק שיתן שמו חיים לאות כי יהיה לו חיים ארוכים, ואכן זכה רבינו לאריכות ימים מופלגת בהם האיר לעולם וליושבי מאור ה'.

בהיותו תינוק נסע אביו ר' לייביש לעיר סאסוב ובליל שמחת תורה הלכה המינקת עם התינוק הרוך לשמוע קידוש מפי הרה"ק רבי **משה לייב זי"ע**, והרה"ק מוהרמ"ל ראה את התינוק מבעד לחלון, והורה להכניס את המינקת הביתה באומרו שהתינוק שבידה יגדל להיות כהרה"ק מבראדיטשוב זי"ע ויאיר את העולם. מעניין לציין שהרה"ק מצאנז דיבר רבות בימי חייו אודות הרה"ק מבראדיטשוב זי"ע.

בהגיעו לגיל מצוות נסמך להוראה על ידי אב"ד עירו הגאון רבי יהושע העשיל אורנשטיין זצ"ל בעל 'ים התלמוד'. משך שנות צעירותו לקחו אביו לצדיקים רבים בהם הרה"ק מלובלין, הרה"ק מאפסא, הרה"ק בעל אור לשמים, הרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב ועוד צדיקים רבים. בהגיעו לפרקו לקחו הגאון הקדוש בעל ברוך טעם זי"ע לחתן לבתו. מזיווג זה נולדו רוב בניו הק'. לאחר שנסתלקה בזמי מיהה נשא את אחותה, ואף היא נסתלקה אחר עשור ללא שהשאירה אחריה זש"ק, ושוב נשא בזיווג שלישי את בת מחותנו הרה"צ רבי יחיאל צבי הירש זי"ע ומזיווג זה נולדו לו בניו הצעירים, ואף לאחר שהסתלקה נשא בזיווג רביעי את נכדת הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע.

רבו המובהק היה הרה"ק מראפשיץ זי"ע שהפליג במעלתו עד למאד, זאת למרות שהרה"ק מראפשיץ - בדבקותו במדת האמת ובעבודה ללא פניות היתה כל דרך עבודתו בהצנע לכת עד מאד, ותנועות חיצוניות היו לו לזרא, ואילו רבינו בתפילתו היה כאש לוהט כשכל גופו נרתע

